

СИЛАБУС КУРСУ
«Патопсихологія»
 рівня вищої освіти бакалавр
 для студентів спеціальності «Психологія» («Практична психологія»)
 факультету педагогіки та психології

Назва курсу	Патопсихологія
Адреса викладання курсу	м. Київ, вул. Тургенівська 8 / 14, 10 поверх , аудиторія 10-5 четвер 12.30
Контактна інформація щодо викладача	Святенко Юлія Олександрівна ysviatenko@gmail.com
Консультації по курсу відбуваються	Щовівторка з 12.00 до 15.00 та перед іспитом у червні
Сторінка курсу	
Передумови зарахування на курс	Вивчення даної дисципліни неможливе без проходження курсів «Загальна психологія», «Вікова психологія», «Психодіагностика».
Мета та завдання курсу	Метою опанування даного курсу є формування знань щодо психологічних особливостей порушень та трансформацій індивідуально-психологічних та особистісних властивостей людини при різноманітних формах психічних розладів та захворювань. Основними завданнями вивчення дисципліни є: <ul style="list-style-type: none"> • сформувати уміння бачити та діагностувати ознаки психічних порушень, засобами клінічного інтерв'ю, патопсихологічного інструментарію діагностики та організації терапевтичної взаємодії, • сформувати уявлення про види, стадії, ознаки та особливості перебігу психічних порушень; • встановити критерії диференціювання «норми» та «патології» психічного розвитку та особливості взаємодії із Клієнтами із різними видами порушень; • сформувати уявлення про засоби надання психологічної допомоги різним групам Клієнтів, що мають ознаки психічних порушень.
Міжпредметні зв'язки	Зміст курсу тісно пов'язаний із такими дисциплінами: «Психодіагностика», «Загальна психологія», «Вікова психологія».
Компетентності програмні результати	Компетентності: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (ЗК1). Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК2). Здатність приймати обґрунтовані рішення (ЗК6). Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології (ФК1). Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (ФК3). Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел (ФК4). Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (ФК5). Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та

	<p>групову) (ФК80).</p> <p>Здатність дотримуватися норм професійної етики (ФК11).</p> <p>Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ФК12).</p> <p>Здатність бачити та формулювати певні проблеми; ставити попередні діагнози, уточнювати їх. Здатність передбачати результат взаємодії з клієнтом та характер зворотної реакції на свої вимоги (ФК13).</p> <p><i>Знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • зміст понять: «відхилення психічного розвитку», «синдром» «невроз», «психоз», «порушення особистісного розвитку», «афективні порушення», «порушення свідомості», «патологічні прояви поведінки». • предмет і завдання патопсихології, її роль та місце в системі психологічної практики; • теорії та моделі виникнення порушень психічної діяльності; • основні ознаки та прояви перебігу різних видів психічних розладів та порушень психічної діяльності, безпосередньо психопатій, неврозів та психозів, та розладів когнітивної та афективної сфери; <p><i>Вміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • знаходити необхідну інформацію у відповідних літературних джерелах; • розпізнавати та аналізувати прояви порушень; • формулювати рекомендації учасникам педагогічного процесу, щодо оптимізації навчально-пізнавальної діяльності учнів із різними видами відхилень.
<p>Чому це актуально, цікаво чи важливо?</p>	<p>В сучасному світі для практичного психолога важливо володіти знаннями з патопсихології, а саме вміти діагностувати найбільш поширені форми психічної патології.</p>
<p>Місце навчальної дисципліни в системі професійної підготовки фахівця</p>	<p>Навчальна дисципліна «Патопсихологія» є нормативною, вона – складова циклу професійної підготовки.</p>
<p>На які питання відповідь курсу і його головний аргумент?</p>	<p>Глибокі та ґрунтовні знання з патопсихології дозволять у практиці проводити кількісний та якісний аналіз результатів патопсихологічного дослідження. Курс патопсихології є необхідним для формування професійної компетенції, світогляду майбутнього магістра психології. Головний аргумент: отримані знання сприятимуть формуванню навичок аналізу та корекції патологічних відхилень у психічному здоров'ї особистості, допоможуть встановлювати взаємозв'язки між соціально-психологічними явищами, що впливають на патопсихологічні прояви, стимулюватимуть до аналізу соціального життя тощо.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Здатність визначати пограничні стани психіки та порушення психічних процесів. • Здатність визначати доцільність та технологію подальшої психокорекційної роботи. • Здатність до безперервного й актуального навчання, опанування нових знань, методичних розробок, що накопичені у міжнародній психологічній практиці.

Методи навчання	Методи навчання: репродуктивний, культурно-історичний, компаративний, фундаментальний, комбінований, пояснювально-ілюстративний, описовий, метод проблемного викладу навчального матеріалу.
Тематичний план курсу	<p>Курс «Патопсихологія» складається з двох модулів. У змісті першого модуля «Методологічні основи патопсихології» висвітлюються принципи побудови та методи патопсихологічної діагностики. Міжнародна класифікація психічних розладів. Кваліфікація порушень психічного розвитку. Неврози та психози: причини та критерії діагностики.</p> <p>У змісті другого модуля «Дитяча патопсихологія» висвітлюються причини та фактори дитячої невротизації. Системні неврози. Дитячі страхи та депресії. ГРДУ та поведінкові розлади дитячого віку. Розлади харчування: нервова анорексія та булімія.</p>
Перелік основних практичних завдань	<p>Опрацювати батарею тестів для діагностики аутизму на ранніх стадіях.</p> <p>2. Знайти та переглянути художні фільми, в яких представлена проблематика дитячої невротизації. Проаналізувати сюжет фільму.</p> <p>3. Підготувати матеріали на тему: «Діагностика причин та корекція дитячого енурезу».</p> <p>4. Підібрати дві тестові/проективні методики для діагностики дитячих страхів.</p>
Навчальні ресурси	<p>Література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зейгарник, Б. В. Патопсихология: учебник для академического бакалавриата—3-е изд., перераб. и доп. — М. : Издательство Юрайт, 2017. — 367 с. 2. Карманное руководство к МКБ-10: классификация психических и поведенческих расстройств (с глоссарием и исследовательскими диагностическими критериями) / сост. Дж. Э. Купер; Под ред. Дж. Э. Купера / Пер. с англ. Д.Полтавца. – К.: Сфера, 2000.- 416с. 3. Кожина Г.М. Детская психиатрия: учебник / Под ред. Г.М.Кожиной, В.Д.мишиева. – К.: ВСИ «Медицина», 2012. – 416с. 4. Короленко Ц.П., Дмитриева Н.В. Личность в мегаполисе. Психология и психотерапия психических нарушений. – М.: Институт консультирования и системных решений, Общероссийская Профессиональная Психотерапевтическая Лига, 2014. – 288с. 5. Крейсман Джерольд, Страус Хэл Я ненавижу тебя, только не бросай меня. Пограничные личности и как их понять. – СПб. : Питер, 2018. – 304 с. : ил. – (Серия «Сам себе психолог»). 6. Погорелов І.І. Психіатрія і наркологія : підручник / І.І.Погорелов, О.Д. Манаєнкова. – 2-е вид., випр.. – К. : ВСВ «Медицина», 2018. – 320 с. <p>Художні фільми про психічні розлади.</p>

Політика курсу	Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом.																							
Політика оцінювання	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою протягом семестру <table border="1" data-bbox="362 751 1531 1140"> <thead> <tr> <th data-bbox="362 751 943 884">Вид діяльності</th> <th data-bbox="943 751 1190 884">Максимальна кількість балів за одиницю</th> <th data-bbox="1190 751 1398 884">Кількість одиниць до розрахунку</th> <th data-bbox="1398 751 1531 884">Всього</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="362 884 943 1010">Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)</td> <td data-bbox="943 884 1190 1010">10</td> <td data-bbox="1190 884 1398 1010">5</td> <td data-bbox="1398 884 1531 1010">50</td> </tr> <tr> <td data-bbox="362 1010 943 1056">ІНДЗ</td> <td data-bbox="943 1010 1190 1056">20</td> <td data-bbox="1190 1010 1398 1056">1</td> <td data-bbox="1398 1010 1531 1056">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="362 1056 943 1102">Модульна контрольна робота</td> <td data-bbox="943 1056 1190 1102">15</td> <td data-bbox="1190 1056 1398 1102">2</td> <td data-bbox="1398 1056 1531 1102">30</td> </tr> <tr> <td colspan="4" data-bbox="362 1102 1531 1140" style="text-align: center;">максимальна кількість балів 100</td> </tr> </tbody> </table> <p data-bbox="362 1140 1531 1241">Екзамен 100 б. Підсумкова оцінка: середнє арифметичне оцінок за семестр і за екзамен.</p> <p data-bbox="362 1241 1531 1323">Політика виставлення балів. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час семінарських (практичних) занять</p>				Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього	Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	5	50	ІНДЗ	20	1	20	Модульна контрольна робота	15	2	30	максимальна кількість балів 100			
Вид діяльності	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього																					
Робота на семінарському (практичному) занятті (в тому числі доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	5	50																					
ІНДЗ	20	1	20																					
Модульна контрольна робота	15	2	30																					
максимальна кількість балів 100																								